

a vedena účelně a hospodárně a aby při zachování všech bezpečnostních opatření byly nám soustavně podávány zprávy, dávající jasný a konkrétní obraz o Vaší situaci vojenské a politické.

Dosavadní zkušenosti budí dojem, že jednotlivé stanice nespolupracují, že si vzájemně nevyměňují vzkazy z Londýna poslané a že si nepomáhají ani po stránce materiální (krystaly). Ze zpráv vojenských, které jsme dosud dostali, nelze si učinit konkrétní představy, jak velký vliv má vojenská organizace ve slovenské armádě, jaké jsou její možnosti, jaká je její materiální situace a jaké jsou její konkrétní plány pro přicházející údobí. Nedostatek těchto konkrétních údajů způsobuje, že pro svoje jednání se Spojenci nemáme potřebného věcného podkladu.

S hlediska zpravodajského potřebujeme přesnou dislokaci německých vojsk na východním Slovensku, maďarských a německých vojsk na Podkarpatské Rusi a soustavná hlášení převozu maďarských a německých vojsk, projíždějících slovenským územím.

Ani zprávy politické, pokud jsme je dostali, neposkytují podkladu pro objektivní závěry. Budí dojem, že jsou spíše osobním názorem jednotlivců, kteří mají v ruce vysílačky, nežli zprávami politické organizace.

Stanice Vít má slabého radiotelegrafistu, který není schopen přijímat depeše. Bude třeba ho vyměnit.

Ukládám Vám, v zájmu naší společné věci, abyste spolu s ostatními vedoucími vojenskými a politickými pracovníky učinil všechna opatření, aby předání zpráv bylo náležitě usměrněno a uspořádáno. Jen tak budeme moci včas a účinně plnit všechny úkoly, od nichž závisí mnoho důležitých rozhodování vojenských a politických.

Gen. Ingr.

SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada Odpis. Strojopisný priepis.

72

[1944, jún 2. Londýn.]¹ — Intimát II. odboru čs. MNO náčelníkovi ŠVBM gen. Miroslavovi s čiastkovými informáciami styčného a zpravodajského dôstojníka kpt. J. Krátkeho o politickom vedení odbojového hnutia na Slovensku, zaslanými rádiotelegraficky čs. zpravodajskej službe v Londýne.

2. příloha k č. j. MNO 261 taj. — II. odbor 1944
Tajné.

Centrální politické vedení dosud není zřízeno.

T. zv. ústředí Anna², vedoucí Ursíny, se snaží všemi silami strhnout na sebe hlavní vedení politické. Krédo Anny je však ze 75 % autonomní Slovensko. Anna vyjednává se Šrobárem, který je všeobecně uznáván představitelem Benešovy centralistické politiky a snaží se ho získat v čelo s podmínkou, že bude zachovávat

¹ V záhlaví přílohy, ktorej spriedovný list sme nemali k dispozícii, je rukopisná poznámka „2. 6. 44“ a „Vít“. Pod textom je šifra gen. Miroslava a dátum „3. 6.“.

² II. odbor MNO intimoval 19. 6. 1944 ako prílohu k čj. 325 taj. nasledujúcu zprávu zo Slovenska, o ktorej sa uvádza, že bola odoslaná v druhej polovici mája cez neutrálnu krajinu: „K po-

1944, jún 6. [Londýn.] — Intimát¹ II. odboru čs. MNO so zprávou styčného zpravodajského dôstojníka kpt. J. Krátkého o situácii v ilegálnom vojenskom a politickom vedení odbojového hnutia na Slovensku. Krátký presadzuje šrobárovcov za vedúcu silu odbojového centra.

1. Zatím všechny pokusy o sjednocení politických stran selhávají, jelikož jak komunisté tak i Šrobárovcí si osvojují právo vedoucí strany.

(Plk. Talský a plk. Imro slíbili Leyovi poslušnost, ale za jeho zády piklují proti němu. Hlavně Talský jako náčelník štábu MNO ho může odstranit odesláním na frontu jako velitele pracovní brigády.)²

Dejte rozkazy Leyovi, že v žádném případě nesmí odejít na frontu; musí onemocnět, dát se penzionovat, určit svého zástupce, který bude pracovat dál podle jeho rozkazů.³

Určení Šrobára politickou autoritou a podřízení jemu tzv. ústředí Anna žádá zdejší politická a vojenská situace.⁴

2. Tak zvané ústředí Anna se snaží ze všech sil a všemi prostředky získat politické vedení všech stran a skupin. Vedoucím Anny je Ursíny a Dr. Husák.⁵ Komunista Husák de facto vše řídí, má prý spojení s Moskvou. Mám dojem, že jeho

litické situaci: Prosim, abyste nařídili Anně, aby veškerou činnost soustředila na urychlenou přípravu lidu na venkově a malých městech po stránce morální, politické a vojenské, aby vojenské vedení mělo zajištěno podporu lidu v okamžiku akce. To znamená urychlit organizaci místních národních výborů a hlavně jejich jednotného vedení, aby veškeré osobní a stranické otázky ustoupily do pozadí." (SÚA Praha, Ch 37-92-5/234-235. Koncept. Strojopisný prepis.) K slovu „Anně“ bolo dodatočne nadpísané „skupině Šrobár“. Nebolo možné zistiť, kedy sa doplnok vpísal, a preto nemožno z toho robiť závery.

¹ Intimát je označený ako príloha k čj. 290 taj. — II. odbor MNO, 1944, sprievodný list uložený v SÚA Praha (O 61-2-4) je datovaný 6. 6. 1944. Na prílohe, ktorú sme použili ako predlohu, je v záhlaví rukopisná poznámka „Vít pol.“. Označení rádiostanice, ktorá zprávu vysielala, poukazuje na pôvodcu zprávy — kpt. Krátkého. — Odpis záznamu zprávy v slovenskom znení je datovaný 4. 7. 1944 (SÚA Praha, b S 40-3, zprávy od Víta). Ide nepochybne o zámenu mesiacov jún—júl.

² Časť označená { } sa zachovala ako zpráva zo 4. 6. 1944 (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada). V tomto znení posledné slovo odseku je „divize“ namiesto „brigády“.

³ V slovenskom odpise uvedenom v pozn. 1 sa uvádza pre Goliana namiesto pseudonymu „Ley“ krycie meno „Gama“ a za touto vetou nasleduje dotaz: „Nemůžete Gamu povýšit hned?“ — Na spise je rukopisná poznámka náčelníka ŠVBM gen. Miroslava: „Ad 1. U ministra rozhodnuto, že II. odbor se dotáže Leye (tj. Goliana — pozn. V. P.), jaká je jeho situace a vyzve ho, aby se snažil zůstat na svém místě. Sledovat odpověď Leyovu. 9. 6. Mir.“ Pod touto poznámkou je uvedené iným rukopisom: „Vyřízeno odpovědí Leye čj. /II. odb.“ — Vid' ďalej dokument čis. 98 z 15.—26. 7. 1944.

⁴ Z Londýna prišla reakcia aj na túto časť zprávy. Domnievame sa, že je priamy súvis medzi údajmi o tom, že niet dosiaľ jednoty v slovenskom odboji a že treba presadiť Šrobára ako hlavu centrálného odbojového orgánu, a medzi londýnskym odkazom zo 14. 6. 1944 (dokument čis. 77).

⁵ Krátký prvý raz hovorí o „Anně“ ako spoločnom orgáne, v ktorom sú aj komunisti. Doposiaľ z jeho depeší vyplývalo, že považuje Annu (šlo v skutočnosti o ilegálnu SNR) za orgán Ursínyho, poť agrárnikov